

SOCJOTECHNIKA (MANIPULACJA, PERSWAZJA)

(Zestawienie bibliograficzne
sporządzone w oparciu o zbiory BP w Sieradzu)

Socjotechnika, ogół metod, środków i działań praktycznych zmierzających do wywołania pożądanych przemian w postawach lub zachowaniach społecznych, np. oddziaływanie (pozytywne lub negatywne) nauczyciela na uczniów, wpływ reklamy na jednostkowe lub społeczne zachowania konsumpcyjne. Działania socjotechniki stanowią też jeden ze środków walki o władzę, rozwiązywania konfliktów społecznych, komunikacji społecznej itp.

Podstawowe metody socjotechniczne to m.in. perswazja, manipulacja.

Manipulacja – kształtowanie poglądów, postaw, zachowań lub emocji bez wiedzy i woli człowieka. W politologii metoda zakamuflowanego oddziaływania na świadomość i zachowania jednostek i grup społecznych dla realizacji określonych przez nadawcę celów politycznych. Do podstawowych technik manipulacyjnych zalicza się: moralizatorstwo, prowokacje, ośmieszanie osób, przekazywanie fałszywych bądź zniekształconych informacji, fragmentaryzowanie (np. Przez punktowe przekazywanie jakiegoś problemu, zwiększając lub zmniejszając jego znaczenie), upowszechnianie stereotypów (narodowych, rasowych).

Perswazja – metoda w retoryce polegająca na tłumaczeniu, przekonywaniu ludzi do zaakceptowania pewnych poglądów, co do których nie mają oni jasnego zdania.

/Roman Smolski, Marek Smolski, Elżbieta Helena Stadtmuller: Słownik encyklopedyczny: edukacja obywatelska. Wrocław: Wydawnictwo Europa, 1999. ISBN 83-85336-31-1/

Wydawnictwa zwarte:

1. ABGRALL JEAN-MARIE

SEKTY : manipulacja psychologiczna / Jean-Marie Abgrall; przeł. [z fr.] Wiesława Dzieża. - Gdańsk : Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 2005. - s. 108-118: Perswazja przymuszająca s. 226-239: Patologie wywołane manipulacją

Sygn.: 114680, 114679-Czyt.

- 2. ALMEIDA FABRICE D'**
MANIPULACJA w polityce, w reklamie, w miłości / Fabrice d' Almeida; przeł. [z fr.] Marian Leon Kalinowski. - Gdańsk : Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 2005
Sygn.: 112328, 114735 - 114737
- 3. BERNE ERIC**
W co grają ludzie? : psychologia stosunków międzyludzkich / Eric Berne ; [przeł. z ang. Paweł Izdebski]. - Warszawa : Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1987
Sygn. 78980, 78483
. - [Wyd. 3]. - Wydawnictwo Naukowe PWN, 1997
Sygn. 99582-99583
- 4. BERNES KIM**
WYWIERANIE wpływu : ćwiczenia / Kim Barnes; przeł. [z ang.] Łukasz Tuszyński. - Gdańsk : Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 2005
Sygn.: 112304, 112303-Czyt.
- 5. BERNES KIM**
WYWIERANIE wpływu : podstawowe techniki / Kim Barnes; przeł. [z ang.] Łukasz Tuszyński. - [Wyd. 2]. - Gdańsk : Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 2007
Sygn.: 114203-Czyt.
- 6. BORKOWSKA STANISŁAWA**
NEGOCJACJE zbiorowe / Stanisława Borkowska. - Warszawa : Polskie Wydaw. Ekonomiczne, 199. - s. 213-223 : Negocjacje manipulacyjne
Sygn.: 103168
- 7. CIALDINI ROBERT B.**
WYWIERANIE wpływu na ludzi : teoria i praktyka / Robert B. Cialdini; przeł. [z ang.] Bogdan Wojciszke. - Gdańsk : Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 1994
Sygn.: 95924
. - [Wyd. 4]. - Gdańsk : Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, cop. 2001
Sygn.: 114748
. - Wyd. [4] nowe uzupełn. - Gdańsk : Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 2002
Sygn.: 109670-Czyt.
. - [Wyd. 4 nowe uzupełn., dodr.]. - Gdańsk : Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 2004
Sygn.: 112301 – 112302
- 8. CZAPÓW CZESŁAW**
KSZTAŁTOWANIE motywacji i postaw : socjotechniczne problemy działalności ideowo - wychowawczej / wybór i wstęp Czesław Czapów. - Warszawa : "Książka i Wiedza", 1976
Sygn.: 16596

9. CZAPÓW CZESŁAW

SOCJOTECHNIKA w zakładzie pracy / Czesław Czapów. - Wyd. 2 uzup. - Warszawa : Instytut Wydaw. CRZZ, 1977

Sygn.: 20286

10. DOLIŃSKI DARIUSZ

PSYCHOLOGIA wpływu społecznego / Dariusz Doliński. - Wrocław : Towarzystwo Przyjaciół Ossolineum, 2000

Sygn.: 107004

11. DOLIŃSKI DARIUSZ

TECHNIKI wpływu społecznego / Dariusz Doliński. - Warszawa : "Scholar", cop. 2005

Sygn.: 111350

12. DOLIŃSKI DARIUSZ

UKRYTE sensory zachowania : rozmowy o wywieraniu wpływu i reklamie / Dariusz Doliński, Bogusława Błoch. - Kraków : "Znak", 2006

Sygn.: 112443

13. DUDZIKOWA MARIA

WYCHOWANIE przez aktywne uczestnictwo / Maria Dudzikowa. - Warszawa : Wydaw. Szkolne i Pedagogiczne, 1987. - S.333-391: Wychowanie przez role społeczne a niebezpieczeństwo manipulacji

Sygn.: 77653 - 77655, 78349 - 78350,

14. DYONIZIAK RYSZARD

SONDAŻE a manipulowanie społeczeństwem / Ryszard Dyoniziak. - [Wyd. 1]. - Kraków : "Universitas", cop. 1997

Sygn.: 106128, 111096-Czyt.

15. FORWARD SUSAN

SZANTAŻ emocjonalny : [jak się obronić przed manipulacją i wykorzystaniem] / Susan Forward, Donna Frazier; przekł. [z ang.] Małgorzata Majchrzak. - Gdańsk : Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 1999

Sygn.: 103894

16. FRANK JEROME D.

PERSWAZJA i uzdrawianie : analiza porównawcza psychoterapii / Jerome D. Frank, Julia B. Frank; przeł. [z ang.] Helena Grzegołowska-Klarkowska. - Warszawa : Instytut Psychologii Zdrowia. Polskie Towarzystwo Psychologiczne, 2005

Sygn.: 113681

17. HASSAN STEPHEN

PSYCHOMANIPULACJA w sektach / Stephen Hassan; przekł. [z ang.] Ewa Bładowska, Maciej Dynkowski. - Łódź : "Ravi", 1997

Sygn.: 101455 - 101457

18. HOGAN KEVIN

PSYCHOLOGIA perswazji : strategie i techniki wywierania wpływu na ludzi / Kevin Hogan; przeł. [z ang.] Anna Dziuban

. - [Wyd. 2]. - Warszawa : Jacek Santorski & CO Wydaw., 2001

Sygn.: 107741

. - [Wyd. 3]. - Warszawa : Jacek Santorski & CO Agencja Wydawnicza, 2005

Sygn.: 111454

19. JABŁOŃSKI WOJCIECH

KREOWANIE informacji : media relations / Wojciech Jabłoński. - Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN, 2006

Sygn.: 113239 - 113241

20. JANUSZEK HENRYK

SOCJOLOGIA pracy / Henryk Januszek, Jan Sikora. - [Wyd. 2 rozsz.]. - Poznań : Akademia Ekonomiczna, 1998

Sygn.: 104917

. - Wyd. 3 rozsz.. - Poznań : Akademia Ekonomiczna, 2000

Sygn.: 329-UŁ-Czyt.

21. JOULE ROBERT-VINCENT

GRA w manipulacje : wywieranie wpływu dla uczciwych / Robert-Vincent Joule, Jean-Léon Beauvois; przeł. [z fr.] Elżbieta Urscheler. - Gdańsk : Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 2006

Sygn.: 114671 - 114672, 41170, 114670-Czyt.

22. KARWAT MIROSŁAW

TEORIA prowokacji : analiza politologiczna / Mirosław Karwat. - Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN, 2007

Sygn.: 114776 - 114778

23. KARWAT MIROSŁAW

O złośliwej dyskredytacji : manipulowanie wizerunkiem przeciwnika / Mirosław Karwat. - Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN, 2006

Sygn.: 113593

24. KENRICK DOUGLAS T.

PSYCHOLOGIA społeczna / Douglas T. Kenrick, Steven L. Neuberg, Robert B. Cialdini; przeł. [z ang.] Agnieszka Nowak; [i in.]. - Gdańsk : Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 2002

Sygn.: 109056 - 109057, 109055-Czyt.

. - [Wyd. 1, dodr.]. - Gdańsk : Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 2006

Sygn.: 114738 - 114740

- 25. KIRSCHNER JOSEF**
MANIPULOWAĆ - ale jak? : osiem praw postępowania z ludźmi / Josef Kirschner; przeł. [z niem.]
Monika Auriga. - Warszawa : "Sokrates", 1994
Sygn.: 95606
- 26. KOSSECKI JÓZEF**
JAK sterować społeczeństwem / Józef Kossecki. - Warszawa : Młodzieżowa Agencja Wydawnicza, 1984
Sygn.: 61011, 60297 - 60298
- 27. KOSSECKI JÓZEF**
TAJNIKI sterowania ludźmi / Józef Kossecki. - Warszawa : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1984
Sygn.: 57416 - 57417
- 28. KOSYRZ ZDZISŁAW**
Manipulacja / Zdzisław Kosyrz // W: ENCYKLOPEDIA pedagogiczna XXI wieku / red. prowadzący Ewa Różycka; red. nauk. Tadeusz Pilch. - Warszawa : "Żak", cop. 2003. - T. 3: M - O. - cop. 2004. - s. 47-52
Sygn.: 111096-Czyt.
- 29. MAKAROWSKI RYSZARD**
MANIPULACJE w postępowaniu karnym / Ryszard Makarowski. - Kraków : "Impuls", 2006
Sygn.: 112891
- 30. MANDAL EUGENIA**
Miłość, władza i manipulacja w bliskich związkach / Eugenia Mandal. - Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2008
Sygn. 115558
- 31. MLICKI MAREK**
SOCJOTECHNIKA : zagadnienia etyczne i prakseologiczne / Marek Mlicki. - Wrocław : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1986
Sygn.: 70778
- 32. PABIJAŃSKA MONIKA**
PSYCHOMANIPULACJA w polityce : metody, techniki, przykłady / Monika Pabijańska. -
Wrocław : "Astrum", 2007
Sygn.: 115014
- 33. PEŁCZYŃSKI STEFAN**
Manipulacja polityczna / Stefan Pełczyński // W: ENCYKLOPEDIA psychologii / red.
Włodzimierz Szewczuk. - Warszawa : "Innowacja", 1998. - S.208-214
Sygn.: 103987-Czyt.
- 34. PERSWAZJA : perspektywa psychologiczna / red. Timothy C. Brock, Melanie C. Green; przeł. [z ang.]
Tomasz Sieczkowski, Monika Kowaleczko-Szumowska. - Kraków : Wydawnictwo Uniwersytetu
Jagiellońskiego, 2007
Sygn.: 115466**

35. PRATKANIS ANTHONY

WIEK propagandy : używanie i nadużywanie perswazji na co dzień / Anthony Pratkanis, Elliot Aronson; tł. [z ang.] Józef Radzicki, Marcin Szuster. - Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN, 2003

Sygn.: 270-UŁ-Czyt

. - [Wyd. 2, 1 dodr.]. - Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN, 2005

Sygn.: 114292 - 114293, 114291-Czyt.

36. PSYCHOLOGIA : podręcznik akademicki / red. nauk. Jan Strelau, Dariusz Doliński. - Gdańsk : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2008. - T. 2. - S.390-397: Mechanizmy i techniki wpływu społecznego

Sygn.: 115471-Czyt.

37. SOCJOTECHNIKA : funkcjonalność i dysfunkcjonalność instytucji / red. nauk. Adam Podgórecki. - Warszawa : "Książka i Wiedza", 1974

Sygn.: 23393

38. SOCJOTECHNIKA : praktyczne zastosowania socjologii / red. Adam Podgórecki. - Warszawa : "Książka i Wiedza", 1968

Sygn.: 25111

39. SZULCZEWSKI MICHAŁ

40. CZAS w słowach odbity : refleksje o rzeczywistości nazwanej / Michał Szulczewski. - Warszawa : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1986. - S.104-107: Manipulacja

Sygn.: 73750

41. TOKARZ MAREK

ARGUMENTACJA, perswazja, manipulacja / Marek Tokarz. - Gdańsk : Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 2006

Sygn.: 112298-Czyt.

42. WAWRZYNIAK-BESZTERDA RENATA

Język w wychowaniu - neutralne medium czy narzędzie wpływu? : rzecz o tym co się dzieje w klasie szkolnej / Renata Wawrzyniak-Beszterda // **W:** Wychowanie : pojęcia, procesy, konteksty : interdyscyplinarne ujęcie. T. 3 / pod red. Marii Dudzikowej, Marii Czerepaniak-Walczak . - Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2007. - S. 67-90

Sygn.: 115202-115205, 114444-Czyt.

43. WITKOWSKI TOMASZ

PSYCHOMANIPULACJE : jak je rozpoznawać i jak sobie z nimi radzić / Tomasz Witkowski. - [Wyd. 2]. - [Wrocław] : "Moderator", cop. 2004

Sygn.: 111275

44. WRÓBEL ALINA

WYCHOWANIE a manipulacja / Alina Wróbel. - Kraków : "Impuls", 2006

Sygn.: 112383, 112382-Czyt.

Artykuły z czasopism

1. ALBERTOWSKA Anna : Dziecko - podmiot reklamy // Edukacja i Dialog. - 2006, nr 1, s. 58-60
2. BAJEROWA Irena : Manipulacja językowa dla osiągnięcia sukcesu medialnego : (na podstawie pewnego wywiadu prasowego) // Poradnik Językowy. - 2005, z. 4, s. 3-8
3. BIERNAT Tomasz : Media - wychowanie czy manipulacja? // Wychowanie na Co Dzień. - 2000, nr 3, s. 32
4. BIŁOS Renata : Manipulacja zamiast wychowania w sprawowaniu nadzoru pedagogicznego przez dyrektora szkoły // Dyrektor Szkoły. - 2007, nr 2, s. 10-13
5. CIALDINI Robert B. : Anatomia perswazji // Świat Nauki. - 2004, wyd. spec. nr 1, s. 90-97
6. CZERWIŃSKI Paweł : Gry psychologiczne - ukryta forma manipulacji // Edukacja i Dialog. - 2005, nr 3, s. 31-36
7. DYBALSKA Renata : Czy białe może być czarne? : o reklamowych mechanizmach językowej manipulacji // Język Polski w Szkole dla klas IV-VIII. - 1998/1999, z. 6, s. 84-91
8. GOŁAŚ Robert : Umysł w sidłach // Wszystko dla Szkoły. - 2000, nr 5, s. 16-19
9. GREGORCZYK Beata : Kto je nauczy sztuki odmawiania? // Problemy Opiekunów - Wychowawców. - 2003, [nr] 4, s. 46
10. HISZPAŃSKA Bogumiła : Manipulacja pozytywna // Edukacja i Dialog. - 1993, nr 1, s. 26-28
11. KAPIAS Michał : Jak obronić młodzież przed sektami? // Edukacja i Dialog. - 2000, nr 6, s. 62-66
12. KŁOSIŃSKA Tatiana : Dziecko wobec mediów // Życie Szkoły. - 2006, nr 4, s. 5-8
13. KONDRACKA-ZIELIŃSKA Anna : Jak wpłynąć na odbiorcę - perswazja w języku // Język Polski w Liceum. - 2004/2005, nr 4, s. 61-65
14. KOŚMICKI Eugeniusz : Granice manipulacji społecznej // Przegląd Humanistyczny. - 1997, nr 2, s. 61-67
15. KULIK-JĘSIEK Agnieszka : Szkoła i manipulacja // Guliwer. - 2006, nr 1, s. 18-22
16. KUŚPIT Małgorzata : Dziecko w świecie reklamy // Remedium. - 2006, nr 3, s. 22-23
17. LATAŃSKA Iwona : Między manipulacją a wychowaniem // Problemy opiekunów - Wychowawców. - 2001, nr 7, s. 48-50
18. LESZCZUK Anna : "Pigułka reklamowa da ci to czego pragniesz", czyli o mechanizmach działania reklamy // Edukacja Medialna. - 1999, nr 1, s. 15-18

19. LESZCZUK-FIEDZIUKIEWICZ Anna : Wizerunek dziecka w polskiej reklamie - wabik czy konsument? // Edukacja Medialna. - 2000, nr 4, s. 34-41
20. LITWIŃSKA-MALEC Katarzyna : Manipulacja reklam telewizyjnych // Edukacja i Dialog. - 2003, nr 6, s. 17-24
21. ŁOBOCKI MIECZYŚLAW : Perswazja w wychowaniu dzieci i młodzieży // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. - 1995 , nr 9 , s. 11-14
22. MAMCARZ Artur : Metodologia badań nad językiem nakłaniania : zarys problematyki // Poradnik Językowy. - 1996, z. 10, s. 14-24
Propaganda, nowomowa, manipulacja, perswazja.
23. MELLIBRUDA Leszek : Wymiary reklamy społecznej // Remedium. - 2000, nr 2, s. 5-7
24. NOWAKOWSKI Piotr Tomasz : Manipulacja historią Polski // Wychowawca. - 2007, nr 2, s.16-17
25. ORKISZEWSKA Barbara : Uległość wobec reklam // Edukacja i Dialog. - 2006, nr 1, s. 61-64
26. ORLIŃSKI Wojciech : Dawno temu w Ameryce. Techniki manipulacji // Wiedza i Życie. - 2003, nr 5, s. 74- 77.
27. Palpitacja poparcia - jak manipulować badaniami opinii publicznej // Tygodnik Powszechny. - 2004 , nr 16, s. 3.
28. PAWLICA Beata, WIDAWSKA Edyta : Wpływ reklamy na kształtowanie stereotypów społecznych // Edukacja i Dialog. - 2001, nr 4, s. 51-57
29. POLKOWSKA LAURA : Językowe środki perswazji w przemówieniach sejmowych Romana Giertycha // Poradnik Językowy. - 2004, z. 9, s. 38-58
30. PSZKIT Dorota : Jak chronić dzieci przed szkodliwym oddziaływaniem reklam telewizyjnych // Nowa Szkoła. - 2006, nr 7, s. 38-45
31. ROSIŃSKA Agnieszka : Jak reklamuje się perfumy // Poradnik Językowy. - 2004, z. 1, s. 65-73
32. RUBAJ Marta : Sekty. Wybrane mechanizmy psychomanipulacji // Nowa Szkoła. - 2002, nr 2 s. 47-52
33. SMÓL Joanna : Perswazja w informacji telewizyjnej // Poradnik Językowy. - 2005, z. 6, s. 48-57
Manipulacja informacją na przykładzie telewizyjnych programów informacyjnych - "Faktów" oraz "Wiadomości".
34. STEFAŃSKA Kazimiera : Reklama czyli życzenia osobliwe : cykl lekcji - edukacja medialna // Język Polski w Szkole Gimnazjum. - 1999/2000, nr 3, s. 37-45
35. STRÓŻYŃSKI Klemens : Manipulacje reklamy - też retoryka? // Polonistyka. - 1994, nr 7, s. 416-421
36. SZCZĘSNA Ewa : Humor w reklamie // Przegląd Humanistyczny. - 2003, nr 3, s. 5-12

37. SZYMAŃSKI Antoni : Badania czy manipulacja? // Wychowawca. - 2007, nr 1, s. 12-13
38. TURLEJ Zofia : Reklamowe manipulowanie // Język Polski w Szkole dla klas IV-VIII. - 1998/1999, z. 6, s. 63-66
39. URYGA Danuta : Marketing na terenie szkoły : jak rynek "wychowuje" młodego klienta? // Edukacja. - 2006, nr 2, s. 36-43
40. WIŚNIEWSKI Czesław : Kiedy wychowanie staje się manipulacją // Problemy Opiekuńczo - Wychowawcze. - 1993, nr 8, s. 312-326
41. WIŚNIEWSKI Czesław : Manipulacja a wychowanie // Edukacja i Dialog. - 1993, nr 4, s. 19-21
42. WNEK Joanna : Socjotechniki i psychomanipulacje sekt // Edukacja i Dialog. - 2003, nr 10, s. 66-70
43. ZAJDEL Krzysztof : Telewizja w wychowaniu - autorytet czy zagrożenie? // Dyrektor Szkoły. - 2006, nr 4, s. 44-46
44. ZALEWSKA-GRELOCH Ewa : Reklama w Internecie - polski punkt widzenia // Poradnik Językowy. - 2006, z. 1, s. 29-41
45. ZAPOLSKA Anna : Reklama - krzywe zwierciadło kultury // Edukacja i Dialog. - 2005, nr 2, s. 58-62
46. ŻARKIEWICZ-PACAK Aleksandra : Wpływ reklamy telewizyjnej na dzieci w wieku szkolnym // Edukacja Medialna. - 2002, nr 1, s. 32-35

oprac. mgr Aneta Gwis

Data sporządzenia: grudzień 2008